GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA: BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE DI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ L.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 134. *Vinerĭ, 19 Iunie (1 Iulie).* 1887.

Brașovŭ, 18 Iunie 1887.

Rareorĭ avemŭ bucuria a înregistra în colónele diarului nostru și scirĭ mai înveselitóre din viéța comunelorŭ nóstre românescĭ. In cea mai mare parte ne vorbescŭ raporturile, ce le primimŭ, de nedreptățĭ și asuprirĭ, abusurĭ și violentărĭ de totŭ felulŭ, așa că ni se acresce sufletulŭ de atâtea pĕcătoșii, câte se întêmplă în tóte părțile *intra muros et extra.*

In astfelŭ de împrejurărĭ e lucru naturalŭ că veștile bune, ce ne sosescŭ, suntŭ pentru noi ca nisce picăturĭ de apă turnate pe limba uscată a omului setosŭ. Da, suntemŭ setoșĭ de scirĭ îmbucurătóre și fiindŭ-că amŭ pierdutŭ speranța de a primi asemenĭ scirĭ din tabĕra adversarilorŭ noștri, le așteptămŭ numai și numai din sînulŭ nostru.

Dorimŭ s'audimŭ, că Românii noștri, vĕdêndŭ în ce halŭ i-au adusŭ ticăloșiile celorŭ dela putere, s'au deșteptatŭ din letargiă; dorimŭ s'audimŭ, că după ce s'a pututŭ convinge de nenumĕrate orĭ în acéstă tristă epocă de asuprire, că din nicĭ o parte nu se mai póte aștepta la vr'unŭ ajutorŭ, la vr'o mângâiere, Românulŭ asupritŭ s'a decisŭ cu tótă puterea convingerei sale de a-și ajuta elŭ însuși, încordându-șĭ tóte forțele morale și materiale.

De aceea ne-a causatŭ mare mulțămire vestea ce-o primirămŭ dilele aceste din comuna Ciugudelŭ, de lângă Aiudŭ în Ardealŭ, despre o hotărîre ce au luat'o Românii de acolo. Nu hotărîrea acésta în sine câtŭ mai multŭ motivele ei bărbătescĭ și nobilulŭ scopŭ ce-lŭ urmăresce ni-a făcutŭ sĕ ne bucurămŭ.

Ca sĕ fimŭ mai ușorŭ înțeleșĭ ne vomŭ esplica pe scurtŭ: *Românii din Ciugudelŭ au declaratŭ rĕsboiu cârciumei ca sĕ mântuiéscă scóla.*

Se póte óre cugeta o faptă mai salutară și mai folositóre ca acésta?

Șése-decĭ-și șépte Românĭ harnicĭ din comuna Ciugudelŭ, ținêndŭ sfatŭ în casa parochială despre aceea, cum sĕ póta ajuta scólei lorŭ confesionale, care are mare lipsă de reparaturĭ, de recvisite și de îmbunătățirea salarului învĕțătorescŭ, au ajunsŭ la convingerea, că cea mai mare piedecă a progresului scólei este cârciuma din satŭ unde se scurge o parte însemnată din sudórea fețeĭ țĕranului și de unde se lățesce demoralisarea.

Dreptŭ aceea Românii din Ciugudelŭ s'au legatŭ între sine serbătoresce de a nu mai merge la cârciumă și de-a nu mai cumpĕra bĕuturĭ din cârciumă, până când arendașii ungurĭ nu vorŭ da celŭ puținŭ a patra parte din venitulŭ curatŭ alŭ arendei pe séma scólei lorŭ atâtŭ de lipsite.

Corespondentulŭ nostru ne asigură că cei ce au subscrisŭ acestŭ legămêntŭ, obligându-se totodată la o pedépsă de 5 fl. pe séma scólei pentru orĭ-ce călcare a lui, îlŭ și ținŭ și respectéză cu scumpĕtate.

Felicitămŭ pe Românii Ciugudelenĭ pentru nobilulŭ scopŭ celŭ urmărescŭ prin hotărîrea lorŭ bărbătéscă, care numai onóre le póte face. Inițiativa lorŭ ne dovedesce, că a începutŭ se prindă rădĕcină în sînulŭ poporului nostru convingerea, că cârciumele, unde se vinde rachiulŭ puturosŭ, care a jucatŭ unŭ rolŭ așa de însemnatŭ și la alegerile trecute, sunt una din principalele cause ale sĕrĕcirei, abrutisărei și demoralisării poporului țĕranŭ.

Sperămŭ că cu timpulŭ se va nasce o mișcare puternică în mijloculŭ nostru cu scopŭ de a lupta în contra beției de rachiu, care a luatŭ dimensiunĭ atâtŭ de periculóse în era și sub egida „părintescului“ guvernŭ unguresců și care ne amenință poporulŭ cu totala slăbire a forțelorŭ sale fisice și materiale.

Pe cărarea pe care au pornitŭ Ciugudelenii, credemŭ că acéstă pacoste, ce ni-au adus'o pe capŭ cârciumele ocrotite de „patrioții“ dela putere, va puté fi cu succesŭ combătută.

Rĕsboiulŭ, ce l'au declaratŭ ei cârciumei din Ciugudelŭ în folosulŭ scólei, arŭ trebui sĕ se generaliseze pretutindenea printre Românĭ și cu timpulŭ sĕ fiă îndreptatŭ anume în contra beției de rachiu, avêndŭ acelașĭ scopŭ nobilŭ: înaintarea scólei, promovarea culturei și apĕrarea moralitățiĭ în sînulŭ poporului.

Făcêndŭ acésta vomŭ puté dobêndi neașteptate succese în împrejurările grele de adĭ, unŭ câștigŭ mare și moralŭ și materialŭ. Și stă în puterea nóstră ca sĕ dobêndimŭ acestŭ câștigŭ. Ne trebue numai hotărîre firmă, ne trebue numai tăriă sufletéscă de a-o și ține și respecta décă amŭ luat'o, pentru a face ca școlele și cultura nóstră sĕ nu mai sufere nimicŭ din causa cârciumelorŭ.

Aiudŭ, Iuniu 1887.

Desele prigonirĭ și esecutărĭ cu cale și fără cale ale poporului românŭ de pretutindenea, nu suntŭ ceva nou nicĭ în comuna *Ciugudelŭ*, durere însĕ că pe lângă tóte nisuințele fruntașilorŭ nu lipsesce nicĭ maliția chiarŭ și in sînulŭ comunei, căcĭ contrarii sciu sĕ-șĭ vîre veninulŭ lorŭ chiar acolo unde pe Românŭ îlŭ dore mai tare. Vĕ rogŭ decĭ, d-le Redactorŭ, da-ți-mĭ voiă a enara unŭ casŭ care s'a întêmplatŭ, precum am înțelesŭ din multe isvóre demne de tótă credința, în comuna Ciugudelŭ:

In 12 Iunie a. c. fură conchiămațĭ membrii comunei bisericescĭ Ciugudelŭ la casa parochială spre a se consulta, cu privire la repararea scolei confesionale, procurarea recvisitelorŭ necesare la instrucțiune și spre a îmbunătăți salariulŭ învĕțătorului, care până acum abia s'a urcatŭ la 100 fl. v. a.

După mai multe părerĭ și de o parte și de alta, carĭ de astădată le retacŭ, —arătându-se că o causă însemnată a miseriei ce domnesce în mare gradŭ in acea comună și din care pricină scola și instrucțiunea nu ar fi la nivoulŭ pe care îlŭ cere spiritulŭ timpului, este *cârciuma — beutura de rachiu* — unde se consumă o parte nu neînsemnată din sudórea feței țĕranului, — se supunŭ toțĭ cei presențĭ în numĕrŭ de 70, cu puțina escepțiune de trei inșĭ, la hotărîrea: **de a nu mai merge la cârciumă, și a nu duce nicĭ acasă beutură din cârciumă,** *până atuncĭ până când posesorii arendei de vinarsŭ, carĭ suntŭ toți maghiarĭ, vorŭ da pentru biserică și scólă 1/4 din venitulŭ anualŭ alŭ arendei de vinarsŭ care se urcă la 600 fl.* Ceea ce s'a și luatŭ la protocolŭ prin parochulŭ respectivŭ și s'a subscrisŭ cu o plăcere nespusă de către Românașĭ dictândŭ cu gura s'a propriă fiĕcare subscrisŭ *pedépsă de 5 fl. pe séma scolei*, la casŭ când din întêmplare ar trece marginile decisiunei de susŭ.

Acésta scire a fostŭ pentru mine, deși nu facŭ parte din poporațiuna acelei comune, însĕ iubescŭ totŭ ce e bunŭ și nobilŭ în Românŭ, — fórte îmbucurătóre. Cu inima amărită am înțelesŭ însĕ, că chiarŭ capulŭ comunei Ciugudelŭ, judele *Ioanŭ Toma* și *Filimonŭ Câmpeanu,* juratŭ în anii trecuțĭ, fiă disŭ spre rușinea lui, fŭ și curatorŭ primariu a S. Bisericĭ și scóle, cu tote că au fostŭ presențĭ la hotărîrea aceea demnă de tótă lauda, ba se păreau încă a o sprijini ca sĕ nu-șĭ pérdă tistia ce șĭ-o țin din grația „măriei sale“ Szalanczi, a căruia e și cea mai mare parte din venitulŭ arendei de vinarsŭ, nu au aflatŭ de bine a'șĭ iscăli cinstitulŭ lorŭ nume împreună cu cei lalțĭ credinciosĭ, ci pe când era sĕ se subscrie șĭ-au perdutŭ urma, ba ce e mai multŭ chiarŭ în diua decisiunei și în cea următóre au petrecutŭ, spre rușinea lorŭ, mai mult timpŭ în cârciumă veselindu-se cu rachiulŭ Măriei sale. Cei subscrișĭ *țínŭ însĕ cu scumpĕtate la sânțenia decisiunei,* și nu se lasă ademenițĭ de uneltele Măriei sale.

Se dice că vre-o 2 inșĭ, totŭ unelte, arŭ fi venitŭ în Aiudŭ la d-lŭ Szalanczi și la solgăbirĕu, pentru a acusa pe inițiatorĭ, sub cuvêntŭ că ar fi constrînsŭ pe țĕranĭ a subscrie protocolulŭ *ceea ce nu e dreptŭ.* La resultatŭ voiu reveni la timpŭ. Onóre decĭ preotului, invĕțătorului, *Toma Nicolau*, *Vesuțiu Ioanŭ*, *Calinŭ Alimpiu* și *Ilie Toma* curatorŭ prim. și altorŭ binevoitorĭ, carĭ stăruiră din rĕsputerĭ intru împlinirea decisiunei de mai susŭ; rușine însĕ judelui și fostului curatore, ér acum juratŭ, *Câmpeanu Filimonŭ* și semenilorŭ sĕi, carĭ premergŭ cu esemple așa de dejositóre pentru Românĭ.

Unŭ binevoitorŭ.

SCIRILE DILEI.

Oficiulŭ orfanalŭ alŭ comitatului *Sibiiu* a dispusŭ prin oficiile solgăbirĕescĭ și comunale sĕ intervină, ca tóte averile minorilorŭ constătătóre din edificii sĕ se asigure la institutulŭ de asigurare „Transilvania“ timpŭ de șése anĭ unulŭ după altulŭ, fiindŭ că după ofertulŭ institutului anulŭ alŭ 6-lea se asigură gratuitŭ. Numai în casulŭ când minorii devinŭ majorenĭ înainte de a espira 6, resp. 5 anĭ, nu se obligă a se face asigurarea pe 6 anĭ, ci numai din anŭ în anŭ.

—x—

Ministrulŭ de comunicațiune *Baross* a condamnatŭ societatea căii ferate Budapesta-Szent-Lörincz la 2000 fl. pentru fondulŭ sĕracilorŭ din Budapesta și Sz. Lörincz, fiindŭ că totŭ materialulŭ de construcțiă pentru acea liniă l'a cumpĕratŭ dela firme din străinătate, și nu din țéră.

—x—

La esamenele de maturitate dela Academia comercială și dela școla mediă privată din Pesta s'au descoperitŭ înșelătorii, așa că esamenile au trebuitŭ sĕ se sisteze. Mai toțĭ școlarii aveau rĕspunsurile complecte ale tuturorŭ intrebărilorŭ, ce le alesese ministerulŭ instrucțiunei din cele presentate de direcțiune. Pornindu-se cercetare se descoperì că unŭ funcționarŭ subalternŭ din ministerŭ, care fusese însărcinatŭ cu cuvertarea și inapoiarea intrebărilorŭ, le copiase și le vênduse maturisanțilorŭ pe prețulŭ de 400 fl. Funcționarulŭ fu destituitŭ și trasŭ în cercetare penală. La școla mediă privată fu chiarŭ unŭ profesorŭ dela acelŭ institutŭ care le făcu maturisanțilorŭ cunoscute intrebările esamenului oralŭ. S'a făcutŭ arătare ministerului instrucțiunei.

—x—

Cu începutulŭ anului școlarŭ 1887—8 (1 Septemvre n. 1887) *suntŭ de ocupatŭ* la mai multe *școle elementare* generale în *Bosnia* și *Erțegovina posturĭ de învĕțătorĭ* cu 500 fl. și 600 fl. lefă anuală, locuință, grădină și lemne de arsŭ orĭ banĭ în loculŭ acestora. Concurenții sĕ fi făcutŭ studiele speciale necesare și sĕ cunóscă perfectŭ limba bosniacă în vorbire și în scriere (cu litere latine și cirile). Petițiunile bine instruite sĕ se adreseze până în 10 Iulie n. la guvernulŭ țĕrii pentru Bosnia și Erțegovina.

—x—

Regele României a dăruitŭ museului naționalŭ din Bucuresci o reproducțiune întocmai după sabia ce i s'a oferitŭ de către corpulŭ oficerescŭ cu ocasiunea dilei de 10 Maiu 1881.

—x—

„Epocei“ i se spune, că ministrulŭ Aurelianŭ a începutŭ, în numele guvernului românŭ, negociațiunĭ cu

şefulŭ casei Fraissinet din Marsilia pentru *organisaţiunea*, cu concursulŭ acestei case, *a unei companii române de navigaţiune pe Dunăre.*

—x—

Societatea macedo-română „*Lumina*“ a avutŭ Dumineсă în palatulŭ Universităţei din Bucurescĭ întrunire extra-ordinară, sub preşedinţa d-lui Grandea. Societatea a încuviinţatŭ a se da d-lui Andreiu Bagavŭ, autorulŭ cărţei de lectură pentru care s'a publicatŭ concursŭ. unŭ césornicŭ de aurŭ cu acéstă inscripţiă în dialectulŭ macedo-românŭ: »Andriului al Bagav, Soçiata »Lumina«, 14 Cireşarŭ, 1887. Cartea se tipăresce cu cheltuiala societăţii. Ea va cuprinde 16—18 şcóle. Elevilorŭ şcólelorŭ române din Macedonia se va împărţi gratis. Pentru bibliotecele şi iubitorii de cultură din România, se va opri unŭ numĕrŭ de esemplare, care se va vinde în folosulŭ fondului de imprimare alŭ societăţii, cu preţulŭ de doi lei. Acéstă carte este o mică enciclopedie populară în dialectulŭ macedo-românŭ. Este cea dintâiu carte de o asemenea întindere, care se publică în acestŭ dialectŭ. „V. Naţională« află, că comitetulŭ va publica concursŭ pentru alte două cărţĭ didactice în acestŭ dialectŭ.

—x—

Mâne. Vinerĭ în 1 Iulie la 8 óre séra, *mare concertŭ* în »hala festivă“ din Gróverŭ în Braşovŭ. Se va esecuta opera lui Hayd »Anotimpurile“. Preţulŭ loculŭ întâiu 1 fl.

„*Basme şi legende streine*“ este numele frumósei colecţiunĭ de basme şi legende traduse de d-lŭ *Ioanŭ S Spartali* şi tipărită în Bucurescĭ în broşură de formatŭ mare 8° cu 53 pagine. Preţulŭ 1 leu. Colecţiunea acesta conţine 20 de basmĭ parte scandinavĭ, parte francesĭ, japonezĭ, turcescĭ, persanĭ, mongolĭ, chinezĭ, germanĭ şi diferite legende.

„*Revista Catolică*“, diarŭ bisericescŭ, ce apare la Baia mare în voluminóse fascicule lunare sub redacţiunea şi în ediţia d-lui directore alŭ periodicului *Dr. Vasiliu Lucaciu*, conţine în fascicululu V de pe luna lui Maiu: Conscienţa cu respectŭ la păstorirea sufletéscă (Fine) de Michailŭ Popŭ; Despre imortalitatea sufletului omenescŭ, prelucrare după S. Toma de Aquino, de Ambrosiu Marchişŭ; Ce avemŭ de a face, ca sĕ rădicămŭ cultura poporului românŭ la înflorire generală, de Florianŭ Danciu; La cestiunea misiunei Latinilorŭ de Radu Cupariu; Deosebite corespondenţe; Cronica contimporană.

Alegerile de deputaţi pentru dieta ungurésсă.

Din comitatulŭ Ugocei, (Ungaria) Iunie a. c. 1887.

Deşi din comitatulŭ nostru n'au fostŭ trimişĭ la conferinţa naţională din Sibiiu, deşi din mijloculŭ nostru fórte arareorĭ, potŭ dice că de locŭ, nu se aude vre-o voce în publicŭ şi trăimŭ aşa dicêndŭ ca isolaţĭ de ceilalţĭ fraţĭ românĭ; totuşĭ *se află între noi adevĕraţĭ Românĭ*, carĭ cu unŭ adevĕratŭ devotamentŭ sacrifică pentru naţiunea română, şi profeseză ca sânte tóte conclusele naţionale.

Aşa şi conclusulŭ conferinţei naţionale din Sibiiu referitorŭ la abstinere şi pentru părţile ungurene. aicĭ la noi inteligenţii cu puţină escepţiune îlŭ ţinŭ cu scumpĕtate, aşa cum se cade acesta unorŭ bărbaţĭ, carĭ se numescŭ Românĭ. Pentru acésta şi eu unulŭ din rêndulŭ acelora, carĭ îşĭ ţinŭ de sântă datorinţă a se alătura la acele principii şi a se supune la acele poruncĭ, ce ni le demandă semţulŭ naţionalŭ; nu potŭ sĕ privescŭ fără durere şi indignare faptele acelora, carĭ uită de demnitatea lorŭ de românŭ, carĭ pentru ca sĕ fia servĭ umiliţĭ şi plăcuţĭ ai tiranismului, calcă în picióre principiele şi conclusele, ce ţintescŭ la libertate şi umanitate.

Nu pofta de rĕsbunare, nu ambiţiunea mĕ face sĕ scriu aceste rêndurĭ ci singurŭ acelŭ cugetŭ mĕ induplecă, ca onor. publicŭ românŭ sĕ-şĭ cunóscă omenii, sĕ nu mai potă unii, cândŭ împrejurările poftescŭ, a se arăta cei mai bunĭ patrioţĭ, maghiarĭ, ér de altă dată cei mai devotaţĭ luptătorĭ ai causei naţionale române. Voiescŭ, precum disei, pe unii ca aceştia sĕ-i dau judecăţii on. publicŭ ca prin acésta séu sĕ se corégă şi sĕ cunóscă calea pe care au de a merge, séu sĕ se determine a trece în tabĕra contrară, şi nicĭ când sĕ-şĭ bată peptulŭ că ei suntŭ descendenţii gloriosului Traianŭ.

Décă s'ar întêmpla cea dintêiu la totŭ casulŭ neamŭ bucura însĕ obvenindŭ şi alŭ doilea casŭ n'amŭ avea causă mare de întristare.

Avemŭ lipsă de membrii sănĕtoşĭ în societatea română atâtŭ de tare prigonită, şi nicĭdecum de nisce membri leproşĭ, carĭ sĕ lăţéscă stricăciunea şi între noi. Vênămŭ caracterŭ tare şi nepătatŭ, der nicĭ la unŭ cas făţăriă şi oportunismŭ.

Insĕ sĕ me întorcŭ la adevĕratulŭ obiectŭ alŭ meu. In cerculŭ alegĕtorŭ alŭ nostru, adecă în *cerculŭ Halmi-ului*, a fostŭ singurŭ candidatŭ guvernamentalulŭ Teleszky István.

Noi Românii ne-amŭ bucuratŭ de acésta pentru aceia, că nu vomŭ fi siliţĭ a vedé de nou uneltirile mârşave şi demoralisarea cumplită ce se propagă cu ocasiunea corteşirilorŭ; der ne-am bucuratŭ mai vêrtosŭ pentru aceea, că nu vomŭ fi siliţĭ a constata cu câtă uşurinţă vorŭ uita póte unii de demnitatea lorŭ de Român, însĕ ce sĕ vedĭ? La noi s'a adeveritŭ dicala română: »de ce fugĭ în spate ducĭ« căcĭ deşi nimenĭ n'a cerutŭ ajutorulŭ Românilorŭ, totuşĭ cu durere trebue acum sĕ arĕtŭ doi Românĭ, décă sĕ potŭ aşa numi, carĭ fără sĕ fi fostŭ ispitiţĭ de cineva, fără sĕ fi fostŭ siliţĭ de împrejurărĭ, s'au grăbitŭ a sĕvêrşi o faptă prin care au doveditŭ vederatŭ că divergéză în principii de Românĭ şi aderéză la partida guvernamentală.

Ceea ce mai tare mĕ dóre, când trebuie sĕ constatezŭ acestŭ faptŭ ruşinosŭ e că ambii aceştia suntŭ preoţĭ românĭ şi afară de aceea *ambi tinerĭ*. Mĕ dore acesta pentru că sciu ce misiune sublimă a îndeplinitŭ în trecutŭ şi îndeplinesce şi în presentŭ preoţimea română; mĕ dore mai încolo pentru acea că aceştia sunt tinerĭ carĭ ca toţĭ din generaţiunea nouă s'au născutŭ şi au crescutŭ în mijloculŭ prigonirilorŭ maghiare, au avutŭ ocasiune a audi încă din frageda pruncíă prin scolile maghiare frecventate de ei, că ce ţinŭ Ungurii despre noi Românii, şi totuşĭ n'au învĕţatŭ. Pe aceştia doi rĕtăciţĭ nu-i putemŭ escusa nicĭ cu ignoranţa, nu, căcĭ arŭ trebui sĕ fimŭ pre cutezătorĭ cândŭ am dice, că ei n'au auditŭ de abstienerea hotărîtă în coferinţa din Sibiu, când acesta o sciu şi Maghiarii cu toţii.

Lucrulŭ s'a întêmplatŭ astfelŭ: candidatulŭ Teleszky István a datŭ unŭ banchetŭ pentru aderenţii sĕi, care avea sĕ se ţină în Halmi. Au fostŭ învitaţĭ toţĭ preoţii românĭ însĕ *afară de doi nicĭ unulŭ nu s'a presentatŭ.* Aceştia au fostŭ: d-lŭ *Ioanŭ Serbacŭ* cooperatorŭ în Gerţa mică şi d-lŭ *Ioanŭ Anderco* cooperatorŭ în Bătârciu. Ambii au asistatŭ la banchetŭ, ba încă d-lŭ Iónŭ Serbacu înfocatŭ de simţulŭ de „bunŭ patriotŭ“ a toastatŭ de repeţite orĭ. D-lŭ Ioanŭ Anderco ce e dreptŭ a tăcutŭ în totŭ timpulŭ banchetului. D-sale i-a fostŭ destulă satisfacţiă aprobarea cuvintelorŭ „patriotice“ ale colegului sĕu, şi vinulŭ bunŭ, care era în abundanţă.

Étă faptă! Rogŭ pe on. publicŭ judece că óre demnă este ea de unŭ preotŭ românŭ? mai alesŭ în unŭ comitatŭ unde Românii suntŭ sentinelele românismului, unde ca nicăirĭ mai tare trebue sĕ se lupte cu elementele străine de care e înconjuratŭ, şi carĭ 'şĭ arógă o influinţă periculósă asupra tuturorŭ lucrurilorŭ române? Demnă faptă e acésta pentr'unŭ tinĕrŭ, care se numesce odrasla naţiunii şi pe a căruia umerĭ voiescŭ bĕtrânii, binemeritaţĭ şi slăbiţĭ de muncă şi de anĭ a lăsa sarcina susţinerei naţiunei în tóte drepturile sale?

Ii lasŭ în judecata on. publicŭ pe aceştĭ rĕtăciţĭ, căcĭ eu nu mĕ sêmţŭ chematŭ a judeca asupra lorŭ der totuşĭ sunt convinsŭ, că naţiunea română nicĭodată nu va strînge la peptulŭ sĕu pe atarĭ fii.

Sentinela.

Sĕlagiu. De lângă Ieriu, 22 Iuniu 1887.

Onorate D-le Redactorŭ! Vinŭ a vĕ împărtăşi unele despre alegerea de deputatŭ dietalŭ în cerculŭ nostru de alegere *Taşnadŭ*, întêmplată la 21 l. c. Şi în acestŭ cercŭ de alegere, în care maioritatea poporaţiunei şi a alegĕtorilorŭ este română încă de timpuriu, cu celŭ puţinŭ două sĕptĕmânĭ înainte de actulŭ alegerei s'a începutŭ vênătorea după voturĭ. Mijlócele nicĭ aci n'au fostŭ cele mai morale. Promisiunĭ, ameninţărĭ, terorisărĭ. palincă (rachiu), cumpĕrarea formală de voturĭ, efectuită mai cu sémă de către antistii comunalĭ (fi birĕi) şi notarĭ, étă apoi că deputatulŭ este alesŭ în înţelesulŭ fericitórei constituţiunĭ prin „libera“ espresiune a „voinţei“ poporului.

Demoralisarea poporului se pare că este ţinta ce o urmărescŭ cei dela putere, căcĭ poporulŭ începe a considera de lucru nejenatŭ şi aprópe firescŭ, ca elŭ sĕ-şĭ vêndă votulŭ pe doi-trei florenaşĭ şi pe mâncare şi bĕutură. Cu tóte aceste stăruinţei preoţimei brave cu puţine escepţiunĭ i-a succesŭ a lumina poporulŭ românŭ din acestŭ cercŭ sĕ-şi vedă de lucru acasă şi sĕ nu mergă la urna electorală. Lupta celorŭ chiămaţĭ de a face pe poporŭ sĕ respecteze conclusele conferinţei sibiiene a fostŭ de astădată cu atâtŭ mai grea, cu câtŭ mai cu multă vehemenţă decâtŭ altădată s'a luptatŭ vrăşmaşulŭ nostru politicŭ de a face sĕ nu se respecteze de către ai nostri abstinenţa hotărîtă.

Lupta a decursŭ între trei candidaţĭ: Pechy Tamas guvernamentalŭ, Dr. Szadovszky oposiţionalŭ moderatŭ şi Offner unŭ jidanŭ, care însĕ sĕ retrase înainte de a se fini actulŭ alegerei. Cu tóte opintirile guvernului, reeşi oposiţionalulŭ Dr. Szadovszky, însĕ abia cu maioritate de 23 voturĭ.

Intre apostolii trădătorĭ ai causei naţionale se vĕdură şi preoţii *Ioanŭ Farkaşiu* din Er. Sudurĕu cu parochienii sĕi, *Emiliu Lobonţŭ* din Boianŭ cu poporenii sĕi, *Tiberiu Gaelŭ* din Dersida cu poporenii sĕi, şi lumea dice că ar fi primitŭ câte 100 fl. la olaltă 300 arginţĭ.

Dintre învĕţătorĭ încă au participatŭ la alegere şi între ei, unulŭ din Hotoanŭ *Teodorŭ Medanŭ* premiatŭ mai deunădĭ din partea despărţămêntului XI alŭ Associaţiunei transilvane pentru succesulŭ în învĕţămêntŭ.

De observatŭ este că atâtŭ preoţii din cestiune câtŭ şi învĕţătorii suntŭ cu stare materială fórte bună. Der mulţĭ dintre ai nostri înţelegŭ politica aşa, ca sĕ fiă cu două feţe, între Românĭ sĕ fiă mai marĭ Românĭ — din gură — între Ungurĭ sĕ fiă Ungurĭ.

Preste totŭ consideratŭ arborele românŭ aicĭ este plinŭ de vieţă, câteva crengĭ uscate se vorŭ tăia de pe elŭ şi se vorŭ da destinului lorŭ, carele este foculŭ condemnării şi alŭ dispreţului opiniunei publice.

Cine? — Elŭ.

FOILETONU.

Mariannina cea buna.

(Novelă de Antonio Pellicani.)

Cu puţinĭ anĭ înainte de acésta trăia în Germania unŭ gentilomŭ avutŭ şi religiosŭ cu numele Rudolfŭ. Acesta la bĕtrâneţe părăsindu-şĭ oraşulŭ natalŭ se retrase la o vilă plăcută a sa, unde trăia dile liniştite şi bune neocupându-se cu alta decâtŭ îndeplinindŭ fapte de binefacere pentru a-şĭ asigura mântuirea sufletului.

Elŭ se îndatinase a se scobori în tótă diua la pórta vilei sale, şi acolo a împărţi cu însaşĭ mâna sa, din iubire către Dumnedeu, nutremêntu şi banĭ sĕracilorŭ din care causă era binecuvêntatŭ şi iubitŭ de totŭ ţinutulŭ din jurŭ.

Printre sĕracĭ Rudolfŭ observà în o di o copilă ca de 11 anĭ cu numele Mariannina, fórte frumósă la faţă, şi cu doi ochĭ de te furau cu privirea lorŭ. Acéstă copilă de câte orĭ primea elemosină dela elŭ îi săruta mâna cu respectŭ. Fiindŭ că ea era unica carea rĕspundea la binefacerea lui cu acestŭ actŭ de recunoscinţă, de aceea Rudolfŭ îşĭ ficsà mai multŭ atenţiunea asupra ei, şi esaminându-o bine se convinse, că avea unŭ aerŭ deschisŭ, faţă senină şi deprinderĭ nobile şi plăcute.

Acesta, cugetà elŭ, trebue sĕ fie o copilă bună şi bravă, der aparinţa póte sĕ înşele, la probă decĭ, că în focŭ se lămuresce aurulŭ, dice proverbulŭ.

In diua următóre Rudolfŭ împărţì elemosină între sĕracĭ aşa, încâtŭ când ajunse la dênsa nu-i mai rĕmase nimicŭ; de aceea o concedià dicêndu-i: „Vedĭ? Totŭ am împărţitŭ, nu a mai rĕmasŭ nimica pentru tine.“ Fata fără a arăta vr'o schimbare în faţa ei şi fără a lăsa sĕ iasă unŭ singurŭ cuvêntŭ de tênguire din gura ei, îi săruta mâna ca şi de altă dată şi liniştită se duse cu D-deu. In diua următóre Rudolfŭ repetà proba, purtându-se, pe lângă aceea, cu ea durŭ şi agrăindu-o rĕstitŭ. Cu tóte acestea înţelépta Mariannina nicĭ de astădată nu tradà nicĭ o schimbare în faţa ei. Rudolfŭ de astădată rĕmase încântatŭ şi sub impresiunea admiraţiunei dise în sine: Cu adevĕratŭ, e pĕcatŭ a tortura pe o astfelŭ de fiinţă bună; déră D-deu vede, eu o facŭ acésta pentru binele ei. Incă o probă, dise elŭ, şi décă răbdarea ei va învinge, atuncĭ îi voiu crea o posiţiune fericită. Avêndŭ Rudolfŭ acéstă intenţiune, o lăsà pe buna Mariannina încă şi a treia óră fără elemosină. Dér vĕdêndŭ că ea îşĭ păstreză şi acum seninătatea feţei, şi că-i prinse mâna sĕ i-o sĕrute după cum se îndatina, înainte de a se depărta o reţinù şi-i dise:

„Nicĭ adĭ nu ţĭ-a rĕmasŭ nimica, copila mea, déră mie nu-mĭ place acésta, de aceea mergĭ în bucătăriă şi servitorii îţĭ vorŭ da ceva de mâncare“. — „Domnule, rĕspunse Mariannina, nu cautŭ întru atâta nutremêntŭ pentru mine, ci aşĭ dori sĕ capĕtŭ ceva ca sĕ ducŭ acasă pentru o femeiă sĕracă, carea m'a luatŭ şi mĕ ţine la sine.“

„Mergĭ numai în bucătăriă şi mâncă, replică Rudolf, şi aşteptă acolo, că apoi vomŭ vedé ce va mai fi“.

Fata ascultà; şi Rudolf curêndŭ după aceea merse la ea şi o întrebà, că ce a cugetatŭ ea în dilele acelea când tótă elemosina a împărţit'o celorlalţĭ sĕracĭ, eră ea rĕmase cu mânile góle?

„N'am cugetatŭ nimica domnule, respunse ea«. — „Nu-mĭ rĕspunde aşa, copila mea. Eu voescŭ sĕ sciu, că ce ai cugetatŭ tu?« — »Apoi chiar décă voiţĭ, replică ea, écă cugetulŭ meu: Lucrulŭ acesta, am disŭ în mine, orĭ e din întêmplare, orĭ e făcutŭ înadinsŭ. Décă e din întêmplare vine dela D-deu şi eu trebue sĕ fiu mulţămită, décă e înadinsŭ atuncĭ vine dela domnulŭ Rudolf, adecă dela unŭ domnŭ bunŭ şi de aceea trebue sĕ fie făcutŭ spre binele meu şi nu sĕ mĕ nĕcăjéscă, decĭ şi în casulŭ acesta eu trebue sĕ am răbdare şi sĕ sperezŭ“. — Déră eu a doua óră am vorbitŭ rĕstitŭ şi durŭ cu tine“. —

„Aşa'i, însĕ acésta chiar m'a întăritŭ mai multŭ în părerea mea, că o faceţĭ spre binele meu şi spre a mĕ cerca, şi acésta mĭ-a datŭ curagiulŭ sĕ sperezŭ“. —

Bilanţulŭ alegeriloru dietale se presentă cu privire la raporturile dintre partide astfelŭ: Partida ḑisă „liberală« a lui Tisza numĕră 259, oposiţiunea moderată 44, partida independenţei 77 deputaţĭ; afară de partide stau 7 deputaţĭ, naţionalĭ suntŭ 8, antisemiţĭ 11. In 6 cercurĭ suntŭ a se face balotage. Intr'unŭ cercŭ s'a întreruptŭ alegerea. Preste acésta vorŭ trebui sĕ se facă mai multe alegerĭ suplimentare, după ce unii dintre deputaţĭ au fostŭ aleşĭ deodată în mai multe cercurĭ. S'au făcutŭ în sînulŭ partideloru următórele schimbărĭ: Partida tiszaistă a câştigatŭ 55 şi a perdutŭ 29 de cercurĭ: câştigulŭ ei absolutŭ este dér de 26 cercurĭ. Oposiţiunea moderată maghiară a câştigatŭ 11 şi a perdutŭ 24 de cercurĭ; ea a suferitŭ prin urmare o perdere absolută de 13 cercurĭ. Partida independenţilorŭ a câştigatŭ 26 de cercurĭ şi a perdutŭ 24; câştigulŭ ei absolutŭ este aşa der de 2 cercurĭ. Cei ce stau afară de partide au perdutŭ 5 mandate, naţionalii şi antisemiţii érăşĭ câte 5 mandate.

Escese, corupţiunĭ, bătăi la alegerĭ.

Alegerile de deputaţĭ s'au terminatŭ. Şi ca sĕ terminămŭ şi noi istoriculŭ rĕsboiului electoralŭ, mai raportămŭ următórele:

In *Hadad* s'a terminatŭ alegerea cu o straşnică bătaiă, de care n'au fostŭ cruţaţĭ nicĭ corteşii guvernamentalĭ. Candidatulŭ independenţilorŭ a eşitŭ din urnă, er celŭ guvernamentalŭ s'a îmbolnăvitŭ de supĕrare când s'a gânditŭ la cheltuelile de corteşire şi cu tóte astea şi trântitŭ.

In *Miskolcz* 50 de alegĕtorĭ au statŭ în ḑiua alegerei într'o pimniţă, aşteptândŭ desfăşurarea luptei electorale, în speranţă că avêndŭ candidaţii nevoiă, ei vorŭ profita de acésta. Partidei lui Vadnay i s'au oferitŭ pentru 1000 fl., dér au fostŭ refusaţĭ; apoi s'au oferitŭ partidei lui Blasiu Orban pentru 500 fl., der şi aci au fostŭ refusaţĭ. Nĕcăjiţĭ şi amăriţĭ, se duseră la loculŭ alegerei şi 30 din ei votară gratuitŭ pentru Orban; ceilalţĭ 20 nu şĭ-au călcatŭ „principiulŭ": n'au votatŭ fără plată şi s'au abţinutŭ dela votare.

„Egyetértés" vorbindŭ despre coruperea alegĕtorilorŭ, ḑice că multe are însemnate poporulŭ pe rĕbojŭ. Guvernulŭ a cumpĕratŭ pe alegĕtorĭ, er aceştia şĭ-au vêndutŭ sufletulŭ pentru banii Iudei. Candidaţii guvernului au eşitŭ numai prin coruperea alegĕtorilorŭ cu banĭ mai în tóte cercurile electorale. „Când poporulŭ se va plânge mai târḑiu că-lŭ apasă sarcinele publice, va înjura că administraţiunea e arbitrară şi volnică, că sufere sub presiunea solgăbirĕilorŭ şi notarilorŭ carĭ ilŭ sugŭ şi storcŭ: atuncĭ poporulŭ sĕ-şĭ aducă aminte de propriele lui pĕcate, sĕ-şĭ aducă aminte că vêndêndu'şĭ voturile a întăritŭ puterea tiranilorŭ sĕi şi elŭ însuşĭ şĭ-a făuritŭ lanţurile, ḑice „Egyetertes". Cei ce şĭ au vêndutŭ sufletele sĕ nu uite aceste cuvinte, spuse de chiar o foiă unguréscă.

Alegĕtorii din cerculŭ *Trăscaului* au fostŭ duşĭ la alegere, parte cu promisiunĭ că le mijlocescŭ capitale şi le dau remuneraţiunĭ, parte prin ameninţărĭ contra notarilorŭ şi juḑilorŭ comunalĭ mai alesŭ în comunele românescĭ şi cu gendarmĭ. Fisolgăbirĕulŭ Zadorŭ a jucatŭ mare rolŭ la aceea alegere prin ameninţările sale.

„Budapesti Hirlap" vorbindŭ despre resultatulŭ alegerilorŭ, ḑice că totulŭ se reduce pentru inteligenţă la devisa: a nu face rĕu guvernului, dér a trage folóse din alegerĭ. Pentru poporŭ alegerile au mai multŭ aparenţa unei petrecerĭ şi a profitului, decâtŭ a esercitării unui dreptŭ politicŭ. Corupţiunea a luatŭ dimensiunĭ uriaşe, cercurĭ şi comune întregĭ îşĭ ducŭ rolurile la têrgŭ şi le vêndŭ celui ce dă mai multŭ. Mandatulŭ de deputatŭ chiar în numĕróse casurĭ e o cestiune de veniturĭ, care orĭ se ridică în cei cincĭ anĭ la suma cheltuită de candidatŭ, orĭ aducŭ veniturĭ indirecte, sciindŭ celŭ alesŭ sĕ-şĭ folosêscă posiţiunea sa de deputatŭ ca advocatŭ orĭ ca agentŭ de afacerĭ."

In *Raczkeve* guvernamentalii, alŭ căroru candidatŭ fu alesŭ, după ce au mâncatŭ şi au beutŭ bine, fură invitaţĭ — ḑice »Egyetertes" — pe la mieḑulŭ nopţii de cătră preşedintele electoralŭ Ignaz Roth, sĕ spargă ferestrile partidei independente, şi acésta după alegere. In frunte cu o musică ţigănéscă, guvernamentalii au şi spartŭ ferestrile candidatului independenţilorŭ Winter, preşedintelui partidei Soltra, negustorului, Berger farmacistului Bicskey şi altora. Soltra a făcutŭ arătare la judecătoriă contra turburărilorŭ

Intr'unŭ cercŭ electoralŭ din Ungaria sudică (cei mai »tăinuitorĭ" ḑicŭ că nu Ciacova) deputatulŭ nou alesŭ dispărŭ îndată după alegere. Corteşii, spre a potoli entusiasmulŭ — din stomacŭ — alŭ alegĕtorilorŭ alergară sĕ caute pe deputatŭ spre a lŭ face sĕ 'nţelégă că nu e frumosŭ a lăsa pe alegĕtorĭ sĕ 'nghiţă în secŭ, gândindu-se la mâncare. Corteşii descoperiră urmele fugarului pe noroiósa şosea ce duce la gară şi deteră năvală cu alegĕtorĭ cu totŭ la gară. Bieţii flămânḑĭ sosiră tocmai când trenulŭ pornì cu deputatulŭ ce sta în cl. II.

In *Gyöngyös* s'a întêmplatŭ următorulŭ casŭ, mai puţinŭ veselŭ: Horanszki rĕmase în minoritate faţă cu Kovach cu douĕ voturĭ; acestea le dase preşedintele alegerei şi unŭ bolnavŭ, pe care l'au tîrîtŭ din spitalŭ în localulŭ alegerei şi care a doua ḑi murì. Mediculŭ declarase, că nenorocitulŭ va trebui sĕ móră în 24 de óre, decă va părăsi patulŭ. Der ce însemnéză mórtea unui omŭ, când elŭ 'şĭ-a esercitatŭ mai nainte »celŭ mai frumosŭ« dreptŭ constituţionalŭ alŭ sĕu!

Alegerea din *Duna-Szerdahely* a costatŭ averea a 79 familii constătătóre din 460 membri, carĭ au rĕmas pe drumurĭ în urma incendiului pricinuitŭ de antisemiţĭ.

In *Czegled* sute de femei antisemite steteau cu coşuleţe de mână pline cu petri, ca sĕ bată partida independentă. Antisemitulŭ Persay a fostŭ scosŭ din oraşŭ cu poliţia.

In *Oroshaza* au trebuitŭ sĕ se comande douĕ companii de infanteriă, pentru manţinerea ordinei.

In *Caşovia* poporaţiunea nĕcăjită că i-a căḑutŭ candidatulŭ, a încercatŭ sĕ spargă uşile templului israelitŭ, i au spartŭ ferestrile, apoi într'o altă stradă nicĭ o ferestră n'a rĕmasŭ întregă; a aruncatŭ cu petri în locuinţele israelite, au tîrîtŭ din locuinţele familiilorŭ mai sĕrace aşternutulŭ afară pe stradă şi l'au ruptŭ; în strada principală mii de ferestri au fostŭ sparte cu petri şi cu lemne, din prăvălia unui comerciantŭ au luatŭ umbrele şi bastóne, i au spartŭ galantarulŭ, au stricatŭ tote şetrile ce se făcuseră pentru ḑiua de têrgŭ Nicĭ o casă locuită de jidovĭ n'a rĕmasŭ cruţată. Locuitorii de prin case, bombardaţĭ cu petri, au trebuitŭ sĕ esă prin curţĭ şi sĕ se ascundă In totŭ timpulŭ acesta, de o oră şi jumĕtate, poliţia a fostŭ incapabilă sĕ facă ceva pentru restabilirea ordinei.

In *Neoplanta,* spune „Egyetertes", au fostŭ sparte ferestrele şi vătămate casele mai multorŭ alegĕtorĭ, nu numai jidovĭ, ci şi germanĭ şi ungurĭ. Vieţa le era în periculŭ. deorece s'a împuşcatŭ de afară prin ferestre în casele cetăţenilorŭ. Doi Ungurĭ au fostŭ bătuţĭ de mórte. Episcopului sêrbŭ i s'au spartŭ ferestrile. Unŭ batalionŭ de soldaţĭ şi patrule nenumĕrate abia au pututŭ apĕra vieţa cetăţenilorŭ.

In *Mattersdorf* bătaia a fostŭ atâtŭ de straşnică încâtŭ au fostŭ 4 morţĭ şi 17 răniţĭ. Gendarmii au scăpatŭ cu vieţa numai după 21 de împuşcăturĭ. Ţĕranii strigau „sĕ omóre pe cânii, carĭ trăescŭ numai din sângele lorŭ."

Lista de subscripţiune,

deschisă de „Gazeta Transilvaniei" pentru comunele române din Ardélŭ nenorocite prin incendiu şi inundare.

Au mai incursŭ:

Dela P. Onor. D-nŭ Ioane Vulcanŭ protopopulŭ Vermeşului		3 fl. —
Colecta onor. d. Vasiliu Gheţie preot în Şeredeiu dela: Vasiliu Gheţie 50 cr.; Petru Chişiu, docentŭ, 10 cr., Ursu Iuon 20 cr., Ilontia Iuon 10 cr., Rusŭ Simionŭ 5 cr. Din colecta de bucate vêndută cu preţulŭ de 3 fl. 20 cr. laolaltă . . , .		4 fl. 15 cr.
Suma		7 fl. 15 cr.
Adăugêndŭ la acésta suma din nr. 131 alŭ „Gaz. Trans." Lei noi	1220 şi	525 fl. 66 cr.
(Va urma). Totalŭ: Lei n.	1220	532 fl. 81 cr.

Le mulţumimŭ generoşilorŭ contribuitorĭ în numele nenorociţilorŭ, dorindŭ ca nobilulŭ lorŭ esemplu sĕ afle imitatorĭ pretutindenea.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

PARISŬ, 30 Iunie. — Scirea „Agenţiei Havas" primită din Tîrnova: La prânḑulŭ dela consululŭ Angliei, a declaratŭ Stambulovŭ, că Sobrania va alege pe prinţulŭ de Coburg. Stambulovŭ crede a sci că prinţulŭ va primi. In casŭ de refusŭ, ar trebui sĕ alégă pe prinţulŭ de Battenberg.

PARIS, 30 Iunie. — Scirea „Agenţiei Havas" primită din Creta: Iritaţiunea e mare, au fostŭ încăerărĭ cu armele între creştinĭ şi musulmanĭ, omorurĭ şi incendiărĭ.

SOFIA, 30 Iunie. — Scirea „Agenţiei Havas". La banchetulŭ datŭ de municipalitatea Filipopolului la 24 Iunie în onórea lui Stambulov şi Mutkurov, primarulŭ mulţămì regenţilorŭ pentru patriotismulŭ şi devotamentulŭ lorŭ. Stambulov rĕspunse: Resolvarea crisei e aprópe, guvernulŭ are intenţiunea formală sĕ propună marei Sobranie alegerea unui candidatŭ, care sĕ îndeplinéscă tóte condiţiunile.

DIVERSE.

Darulŭ Şahului. — Multŭ şĭ-a bătutŭ capulŭ Şahulŭ spre a afla unŭ darŭ mai potrivitŭ, cu care sĕ facă mai mare surprindere reginei Victoria în ḑiua serbărei iubileului ei. In sfêrşitŭ îi vine în minte unulŭ care i s'a părutŭ cu atâtŭ mai potrivitŭ, cu câtŭ regina Victoria încă de multŭ timpŭ şĭ-a esprimatŭ dorinţa faţă de elŭ de a avea obiectulŭ acela. Acésta s'a întêmplatŭ încă în 1873, când şahulŭ făcêndŭ o călĕtoriă prin Europa s'a opritŭ şi în Londra, unde a primitŭ visita din partea reginei Victoria. Cu ocasiunea acésta regina s'a jeluitŭ înaintea şahului contra celorŭ mai isteţĭ ţĕsĕtorĭ de covóre, că ea nu póte nicăirĭ sĕ afle unŭ covorŭ, care sĕ fiă din o singură bucată şi sĕ pótă fi întinsŭ câtŭ ţine colosala ei sală de aşteptare. Şahulŭ şĭ-a adusŭ aminte de dorinţa acesta a reginei şi acum cu ocasiunea jubileului ei i-a şi împlinit'o trimiţêndu-i unŭ covorŭ de tótă frumseţea, în dimensiunea poftită. Intrégă ţĕsătura lui este unŭ adevĕratŭ capŭ d'operă, cuprinḑêndŭ în elŭ insigniile monarhului Perşilorŭ, şi armele reginei. In deosebĭ colorile roşu şi verde, cu care suntŭ colorate firele ţesute îi dau aspectulŭ unei adevĕrate podóbe. Şahulŭ face darŭ reginei Angliei, regina face darŭ Papei; acesta a făcutŭ darŭ Sultanului din Stambulŭ; toţĭ împĕraţii şĭ-au făcutŭ darŭ unii altora şi — popórele dăruescŭ tuturora.

Unŭ testamentu originalŭ. — Ḑiarele din Filadelfia povestescŭ, sub acestŭ titlu, ceea ce urméză: D. Ambrosiu Retharge e de origine germană; în vêrstă aḑĭ de 52 de anĭ, locuesce în Pittsbourg (Pensylvania), unde şĭ a câştigatŭ, prin munca sa, o óre care stare şi unde numĕră numeroşĭ amicĭ. Până acum d. Retharge era considerat ca unŭ omŭ fericitŭ, înḑestrat şi cu creerulŭ perfect echilibratŭ, aşa că testamentulŭ pe care ilŭ făcu în faţa martorilorŭ, în faţa aldelmanului Harman, a surprinsŭ fórte multŭ pe amicii sĕi, carĭ se întrébă cu nelinişte, décă camaradulŭ lorŭ nu va fi avêndŭ vr'unŭ păianjenŭ în tavanŭ. Étă acestŭ testamentŭ, în tótă frumseţea sa: »Dorescŭ ca după morte, trupulŭ meu sĕ fiă dusŭ la biserica St. Michel şi ca după slujba religiósă, sĕ fiă înapoiatŭ familiei mele, care ilŭ va transporta la aparatulŭ de cremaţiune, unde va fi redusŭ în cenuşe. Acestă cenuşe va fi pusă în urnă într'o butelie mică care sĕ fiă dată consulului Germaniei în acestŭ oraşŭ, care se va însărcina s'o trimetă consului Germaniei la New-York. La rêndu i, acesta va încredinţa butelia căpitanului steamerului Germaniei »Elba« când va fi sĕ plece în spre Brême. Insărcinezŭ în urmă pe căpitanulŭ »Elbei«, când va fi în mijloculŭ oceanulului, sĕ róge pe unulŭ din pasagerĭ sĕ se îmbrace cu unŭ costumŭ de matelotŭ şi sĕ se suie pe vêrfulŭ catartului celui mare, ţinêndŭ în mână butelia cu cenuşa mea; ajunsŭ acolo susŭ, pasagerulŭ va ḑice o ultimă bine cuvêntare şi, scoţêndŭ dopulŭ buteliei, îmĭ va împrăştia cenuşa spre cele patru vênturĭ. Dorescŭ ca toţĭ pasagerii ce se vorŭ găsi pe steamer sĕ fiă faţă la astă ceremoniă. Când »Elba« îşĭ va fi sfîrşitŭ călĕtoria şi se va fi întorsŭ la New-York, dorescŭ ca ḑiarele din Pittsburg sĕ publice darea de sémă amănunţită despre mortea mea şi despre împrăştiarea cenuşei mele în plinulŭ oceanŭ, pentru ca astfelŭ amicii mei sĕ pótă sci unde se repauséză rĕmăşiţele mele«. Cum se vede, modulŭ de îmormêntare séu mai bine de inersiune alesŭ de d. Pretharge e simplu şi practicŭ şi trebue sĕ aibă în adevĕrŭ o dosă frumósă de imaginaţiune şi de sânge rece pentru a regula astfelŭ dinainte, în cele mai micĭ amenunţimĭ ceremonialulŭ proprielorŭ sale funeralii.

Căsĕtoria încheiată susŭ în aerŭ. — O cununiă d'asupra norilorŭ este cea mai nouă scire sensaţională din California. La 1 Iunie profesorulŭ Kay însoţitŭ de mirésa lui şi d'unŭ ofiţerŭ alŭ stărei civile s'a suitŭ într'unŭ balonŭ aerostaticŭ la San Francisco şi s'a cununatŭ d'asupra norilorŭ Sĕ sperămŭ că noii căsĕtoriţĭ nu se vorŭ fi simţitŭ, după coborîrea lorŭ pe pămêntŭ, căḑuţĭ din cerurĭ.

Copilŭ monstru. — „Romănulŭ" comunică următórele: In ḑiua de 8 ale lunei curente, femeia Maria Mihocŭ din comuna Poiana-Iuraşcŭ plasa Fundu, judeţulŭ Romanŭ, a născutŭ unŭ copilŭ monstru de secsŭ femeninŭ, cu douĕ capete, avêndŭ fiecare ochii lorŭ, trei mânĭ, dintre care una între ambele capete, la céfă avêndŭ douĕ palme. Muma cu tóte silinţele medicului şi cu tóte îngrijirile móşei de plasă, a încetatŭ din viéţă la scóterea acestui monstru, care s'a adusŭ în Romanŭ şi punêndu-se într'unŭ borcanŭ cu spirtŭ, sĕ ḑice că va fi trimesŭ cabinetului naturalŭ din Iaşĭ.

O familie numerósă.—Locuitoriulŭ Alexandru Bodea din Iacobenĭ are acuma a doua soţie. Cu amêndouĕ soţiele a avutŭ elŭ 36 de copii, dintre care îi trăescŭ încă 26 de copii.

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ Dr. Aurel Mureşianu.

„Şi décă şi astăḑĭ te-aşŭ fi lăsatŭ cu mâna golă ce ai fi cugetatŭ?" — „M'aşŭ fi întăritŭ şi mai multŭ în cugetulŭ şi sperarea mea, căcĭ aşŭ fi înţelesŭ şi mai bine, că nu m'aţĭ pute mortifica aşa, decâtŭ cu intenţiune binevoitóre".

Rudolf uimitŭ că a aflatŭ în o etate aşa de tînĕră astfelŭ de inimă bună şi înţelepciune, ḑise în inima sa: Proba nu putea sĕ reesă mai bine; decĭ acum e rêndulŭ meu sĕ-mĭ facŭ şi eu partea mea. Decĭ întorcêndu-se cătră copilă, îi ḑise: „Du-te copila mea şi du prânḑulŭ acelei femei bune la care te afli tu şi spune-i, că însănătoşindu-se, condusă de tine sĕ vină la mine".

Mariannina ascultă şi conduse pe femeea aceea la Rudolf, carele auḑì din gura ei sute de lucrurĭ frumóse despre bunătatea şi înţelpciunea copilei. Vĕḑêndŭ Rudolf că nu s'a înşelatŭ în judecata lui şi voindŭ a premia virtutea, le primì pe amêndouĕ în casa sa provĕḑêndu-le cu tóte cele de lipsă spre modesta lorŭ susţinere. Mai multŭ, Mariannina făcêndu se cu câtŭ înainta în etate totŭ mai frumósă şi mai înţeléptă, elŭ o înḑestrà bine şi o dete de soţiă unui nepotŭ alŭ sĕu cu carele trăì după aceea până la finea vieţii sale îndestulită şi fericită, binecuvêntându'şĭ până la ultima respirare răbdarea, bunătatea şi blândeţea, care i-au adusŭ atâta bine.

Aureliu Hulea.

Cursulŭ la bursa de Viena

din 29 Iuniu st. n. 1887.

Rentă de aurŭ 5%	102 95
Rentă de hârtiă 5%	88.—
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	151.25
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	97 60
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	127 50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	116 60
Bonurĭ rurale ungare	104.40
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.60
Bonurĭ rurale Banat-Timișŭ	104 50
Bonurĭ cu cl. de sortare	104 50
Bonurĭ rurale transilvane	104 60
Bonurĭ croato-slavone	104 50
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	99.40
Imprumutulŭ cu premiu ung.	122.—
Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	122 20
Renta de hărtiă austriacă	81 25
Renta de arg. austr.	82.46
Renta de aurŭ austr.	112 40
Losurile din 1860	137.75
Acțiunile băncei austro-ungare	884 —
Act. băncei de creditŭ ung.	286.—
Act. băncei de creditŭ austr.	283.—
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5 96
Napoleon-d'orĭ	10.03
Mărcĭ 100 împ. germ.	62 15
Londra 10 Livres sterlinge	126 50

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 12 Iunie st. v. 1887.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%)	92—	$92\frac{1}{2}$
Renta rom. amort. (5%)	$94\frac{1}{2}$	95—
» convert. (6%)	$87\frac{1}{2}$	$88\frac{1}{2}$
Împr. oraș. Buc. (20 fr.)	34—	36—
Credit fonc. rural (7%)	$106\frac{1}{2}$	107—
» „ „ (5%)	$91\frac{1}{4}$	$91\frac{3}{4}$
» » urban (7%)	$104\frac{1}{2}$	105—
» » » (6%)	$96\frac{1}{2}$	97—
» » » (5%)	88—	$88\frac{1}{2}$
Banca națională a României 500 Lei	——	——
Ac. de asig. Dacia-Rom.	——	——
« » » Națională	——	——
Aurŭ contra bilete de bancă	14.75	15.25
Bancnote austriace contra aurŭ	2.01	2.02

Cursulu pieței Brașovŭ

din 29 Iuniu st. n. 1887.

		Cump.		Vênd.
Bancnote românescĭ	Cump.	8 64	Vênd.	8.66
Argint românesc	»	8.55	»	8.60
Napoleon-d'orĭ	»	9 97	»	10.02
Lire turcescĭ	»	11.30	»	11.36
Imperialĭ	»	10.33	»	10.36
Galbenĭ	»	5.89	»	5.93
Scrisurile fonc. »Albina» 6%	»	100.—	»	102.—
„ » „ 5%	„	98.—	»	99.—
Ruble Rusescĭ	»	113.—	»	114.—
Discontulŭ	»	7—10% pe anŭ.		

Nr- 6584—1887.

Concursŭ.

Din legatulŭ lui Iosef Wehrmacher este de a se da unŭ stipendiu de 400 fl. pe anŭ pe durata timpului legalŭ de studii, unui ascultătorŭ ordinarŭ fără deosebire de naționalitate și religiune dela unŭ institutŭ superiorŭ internŭ séu externŭ, séu unui individŭ, care prin absolvarea unui gimnasiu superiorŭ a unei școle reale superióre séu a unui institutŭ de pregătire posede dreptulŭ ca sĕ cerceteze unŭ institutŭ mai superiorŭ.

Doritorii pentru acestŭ stipendiu au sĕ-șĭ aștérnă subscrisului magistratŭ celŭ multŭ până la 1 Septemvre a. c. petițiunile timbrate și instruite în modŭ corĕspundĕtorŭ, documentândŭ pe lângă aceea, conformŭ disposițiunilorŭ legatare, cum că suntŭ născuțĭ în Transilvania, și adecă din părțile de țéră carĭ, înainte de uniunea cu regatulŭ Ungariei, au formatŭ politicesce marele principatŭ alŭ Transilvaniei. In fine mai au ca sĕ documenteze și aceea, cum că atâtŭ petenții câtŭ și părinții lorŭ nu posedŭ atâta avere, ca sĕ pótă acoperi spesele pentru studiu.

Brașovŭ, 18 Iunie 1887.

Magistratulŭ orășenescŭ.

Sosirea și plecarea trenurilorŭ și postelorŭ în Brașovŭ.

I. Plecarea trenurilorŭ:

1. Dela Brașovŭ la Pesta:

Trenulŭ de persóne Nr. 307: 7 óre 20 de minute séra.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 315: 4 óre 01 minută diminéța.

2. Dela Brașovŭ la Bucuresci:

Trenulŭ acceleratŭ Nr. 302: 5 óre 37 minute diminéța.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 318: 1 óră 55 minute după améḑĭ.

II. Sosirea trenurilorŭ:

1. Dela Pesta la Brașovŭ:

Trenulŭ de persóne Nr. 308: 9 óre 46 minute înainte de améḑĭ.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 316: 9 óre 52 minute séra.

2. Dela Bucuresci la Brașovŭ:

Trenulŭ acceleratŭ Nr. 301: 10 óre 12 minute séra.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 317: 2 óre 32 minute după améḑĭ.

A. Plecarea postelorŭ:

a) Dela Brașovŭ la *Rĕșnovŭ-Zĕrnescĭ-Branŭ*: 12 óre 30 min. după améḑĭ.
b) „ „ „ *Zizinŭ*: 4 óre după améḑĭ.
c) „ „ în *Săcuime* (S. Georgĭ): 1 óră 30 minute nóptea.
d) „ „ la *Făgărașŭ*: 4 óre diminéța.
e) „ „ la *Săcele*: 4 óre diminéța.

B. Sosirea postelorŭ:

a) Dela *Rĕșnovŭ-Zĕrnescĭ-Branŭ* la Brașovŭ: 10 óre înainte da améḑĭ.
b) „ *Zizinŭ* la Brașovŭ: 9 óre a. m.
c) Din *Săcuime* la Brașovŭ: 6 óre séra.
d) „ *Făgărașŭ* la Brașovŭ: 2 óre diminéța.
e) „ *Săcele* la Brașovŭ: 6 óre 30 minute séra.

Mersulŭ trenurilorŭ

Valabilŭ dela 1 Iuniu st. n. 1886.

pe linia **Predealŭ-Budapesta** și pe linia **Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta** a calei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	4.30	—	7.30
Predealŭ (	—	—	—	1.14
Predealŭ (	—	9.12	—	—
Timișŭ	—	9.35	—	1.45
Brașovŭ (	—	10.12	—	—
Brașovŭ (	7 20	—	4 01	2.32
Feldióra	7 57	—	4.47	—
Apatia	8.24	—	5 28	—
Augustinŭ	8 47	—	5.59	—
Homorodŭ	9 29	—	6 49	—
Hașfaleu	9 37	—	8.35	—
Sighișóra (	10 53	—	9.02	—
Sighișóra (	11.00	—	9.12	—
Elisabetopolc	11 34	—	9 56	—
Mediașŭ	12.03	—	10 37	—
Copsa mică	12.26	—	10.59 11.16	—
Micăsasa	12.42	—	11.37	—
Blașiu	1.11	—	12.16	—
Crăciunelŭ	1.28	—	12,33	—
Teiușŭ	2.06	—	1.51	—
Aiudŭ	2.27	—	2 :8	—
Vințulŭ de susŭ	2.49	—	2.48	—
Uióra	2 56	—	2 56	—
Cucerdea	3.12	—	3 64	—
Ghirișŭ	3.46	—	4 51	—
Apahida	5.01	—	5 28	Trenu de persone
Clușiu (	5.21	—	5 56	
Clușiu (	—	6 01	—	6 37
Nedeșdu	—	6.19	—	6.58
Ghirbĕu	—	—	—	7.14
Aghirișŭ	—	—	—	7.29
Stana	—	—	—	7.56
Huiedinŭ	—	7.12	—	8.18
Ciucia	—	7.41	—	8 58
Bucia	—	—	—	9.15
Bratca	—	—	—	9 34
Vadŭ	—	8.20	—	9 53
Mezŏ-Telegd	—	8.46	—	10 28
Fugyi-Vásárhely	—	—	—	10 47
Veneția-Orădii	—	—	Trenn de persone	10.57
Oradia-mare (	—	9.11		11.07
Oradia-mare (	—	9.16	10.50	11.19
P. Ladány	—	10.37	1.33	1.16
Szolnok	—	12.20	4.24	3.29
Buda-pesta	—	2.15	10.05	6.33
Viena (	—	—	2.15	—
Viena (	—	8.00	—	—

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de pers.	Tren accelerat	Trenŭ de pers.	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	—	—	—	—
Budapesta	7.40	2.—	7.40	6 18	—
Szolnok	11.05	4.05	10.42	9.38	—
P. Ladány	2 02	5.47	2.02	12 02	—
Oradea mare	4.12	7.11	4 78	2.01	—
Venția-Orădii	—	—	—	2 08	
Fudi-Oșorheiu	—	—	—	2 19	—
Teleagŭ	—	7.33	—	2.41	—
Vadŭ	—	8.04	—	3.24	—
Bratca	—	—	—	3.47	—
Bucia	—	—	—	4.07	—
Ciucia	—	8.58	—	4.33	—
Huiedin	—	9.28	—	5.15	—
Stana	—	—	—	5.33	—
Aghiriș	—	—	—	5.53	—
Gl ârbĕu	—	—	—	6.05	—
Nedișu	—	—	—	6.20	—
Clușiu (	—	10.31	—	6.38	—
Clușiu (	11.00	—	—	—	7.08
Apahida	11 19	—	—	—	7.36
Ghiriș	12 33	—	—	—	9.16
Cucerdea (	1.01	—	—	—	9.53
Cucerdea (	1.11	—	—	—	10.—
Uióra	1.18	—	—	—	10.09
Vințulŭ de susŭ	1.05	—	—	—	10.19
Aiudŭ	1 46	—	—	—	10.48
Teiușŭ	2 25	—	—	—	11.55
Crăciunelŭ	2 50	—	—	—	12.34
Blașŭ	3.03	—	—	—	12.52
Micăsasa	3.35	—	—	—	1.34
Copșa mic.	4.01	—	—	—	2.13
Mediașŭ	4 20	—	—	—	2.46
Elisabetopolo	4.55	—	—	—	3.31
Sigișóra	5 42	—	—	—	4.32
Hașfaleu	6.01	—	—	—	5.02
Homorod	7.27	—	—	—	6.53
Augustinŭ	8.08	—	—	—	7.43
Apatia	8.36	—	—	—	8.23
Feldióra	9·06	—	—	—	9.02
Brașovŭ (	9.46	5.37	—	—	9.52
Brașovŭ (	—	—	1.55	—	—
Timișŭ	—	6.20	2.53	—	—
Predealŭ (	—	6.47	—	—	—
Predealŭ (	—	11.30	3.28	—	—
Bucurescĭ	—	—	9.35	—	—

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de pers.	Trenŭ de persóne
Teiușŭ	11.24	—	3.00
Alba-Iulia	11.59	—	3.59
Vințulŭ de josŭ	12.30	—	4.22
Șibotŭ	1.01	—	4.51
Orăștia	1.32	—	5.18
Simeria (Piski)	2.32	—	6.15
Deva	2 52	—	6.35
Branicĭca	3.23	—	7.02
Ilia	3.55	—	7.28
Gurasada	4.08	—	7.40
Zam	4.25	—	8.11
Soborșin	5 30	—	8.46
Bĕrzova	6.27	—	9.33
Conopŭ	6.47	—	9.53
Radna-Lipova	7.28	—	10 27
Paulișŭ	7.43	—	10.42
Gyorok	7.59	—	10.58
Glogovațŭ	8.28	—	11.25
Aradŭ	8.42	9.17	12.31
Szolnok (	—	2 32	4.59
Szolnok (	—	—	5.12
Budapesta	—	—	8.20
Viena	—	—	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiușŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	12.10	—
Budapesta	8.20	9.05	—
Szolnok (	11.20	12.41	—
Szolnok (	11.35	5.45	—
Aradŭ	4.30	6.—	—
Glogovațŭ	4.43	6.13	—
Gyorok	5.07	6.38	—
Paulișŭ	5.19	6.51	—
Radna-Lipova	5.41	7.10	—
Conopŭ	6 09	7.37	—
Bĕrzova	6.28	7.55	—
Soborșin	7 25	8.42	—
Zam	8.01	9.12	—
Gurasada	8.34	9.41	—
Ilia	8.55	9.58	—
Branicĭca	9.19	10.17	—
Deva	9 51	10 42	--
Simeria (Piski)	10.35	11.07	—
Orăștiă	11.11	11.37	—
Șibotŭ	11.43	12.—	—
Vințulŭ de josŭ	12.18	12.29	—
Alba-Iulia	12.36	12.46	—
Teiușŭ	1.29	1.41	—

Aradŭ-Timișóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenu mixt
Aradŭ	5.48	—	6.05
Aradulŭ nou	6.19	—	6.33
Németh-Ságh	6.44	—	6.58
Vinga	7.16	—	7.29
Orczifalva	7.47	—	7.55
Merczifalva	—	—	—
Timișóra	9.02	—	9.08

Simeria (Piski) Petroșeni

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Simeria	—	—	2.42
Streiu	—	—	3.25
Hațegŭ	—	—	4.16
Pui	—	—	5.11
Crivadia	—	—	5.58
Banița	—	—	6.40
Petroșeni	—	—	7.12

Timișóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timișóra	6.25	—	5.00
Merczifalva	—	—	—
Orczifalva	7.46	—	6.32
Vinga	8.15	—	7.02
Németh-Ságh	8.36	—	6.23
Aradulŭ nou	9.11	—	8.01
Aradŭ	9.27	—	8.17

Petroșeni—Simeria (Piski)

	Trenŭ de pers.	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Petroșeni	—	—	6.10
Banița	—	—	6.53
Crivadia	—	—	7.37
Pui	—	—	8.20
Hațegŭ	—	—	9.01
Streiu	—	—	9.52
Simeria	—	—	10.31

Tipografia *ALEXI* Brașovŭ. Hârtia din fabrica lui Martin Kopony, Zernescĭ